КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра філософських та соціальних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою
(протокол № ___ від «25» 10 2018 р.)
Ректор
_____ А.А. Мазаракі

ФІЛОСОФІЯ/
PHILOSOPHY

ПРОГРАМА / РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE SUMMARY/ COURSE OUTLINE

галузь знань	**24 Сфера обслуговування/** Services
спеціальність	**241 Готельно-ресторанна справа/** Hotel and Restaurant Business
спеціалізація	**Готельно-ресторанна справа/** Hotel and Restaurant Business

Київ-2018

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ заборонено

Автори: А.Ю. Морозов, докт. філос. наук, проф.
Ю. І. Кулагін, канд. філософ. наук, проф.
О. В. Красільнікова, канд. істор. наук, доц.

Програму та робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри філософських та соціальних наук 2018 р., протокол № 24 від 16.05.2018

Рецензент: М.Ю. Зелінський, канд. філос. наук, проф.

Навчально-методичне видання

ФІЛОСОФІЯ

ПРОГРАМА ТА РОБОЧА ПРОГРАМА

галузь знань	**24 Сфера обслуговування/** Services
спеціальність	**241 Готельно-ресторанна справа/** Hotel and Restaurant Business
спеціалізація	**Готельно-ресторанна справа/** Hotel and Restaurant Business

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Філософія» – одна з найважливіших складових освітнього процесу закладів вищої освіти, спрямована на розвиток, збагачення і поглиблення гуманітарної підготовки студентів, формування всебічного світогляду майбутніх професіоналів. У багатополярному, мультикультурному світі українське суспільство намагається налагодити процес міжкультурних комунікацій, знайти своє власне місце в загальноєвропейському та світовому просторі. З огляду на це, долучення до філософської інтелектуальної спадщини людства, до золотої скарбниці віковічної мудрості вкрай необхідно для поліпшення євроінтеграційних процесів, попередження можливих ризиків та негативних тенденцій у глобалізованому світі. Вивчення «Філософії» покликано сприяти розвитку вільної та гармонійної особистості через формування фундаментальної ціннісно-світоглядної платформи майбутнього фахівця широкого профілю, що неможливо без знання логіки руху духовної історії людства, універсальних принципів і законів існування та розвитку природи, суспільства і мислення.

«Філософія» викладається для освітнього ступеня «бакалавр» усіх галузей знань, спеціальностей та спеціалізацій, за навчальним планом є обов’язковою дисципліною загального циклу підготовки. Програма та робоча програма складається зі вступу та п’яти розділів.

І. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ), ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Об’єктом вивчення навчальної дисципліни є світова і вітчизняна філософська думка як соціально-історичне та духовне явище у всій багатоманітності її проявів; це всі надбання філософської культури людства, створені впродовж століть і зафіксовані в тих чи інших формах.

Предметом дисципліни є виникнення та розвиток філософії як знання про загальні принципи і закони розвитку природи, суспільства та пізнання.

Методологічною основою для вивчення філософії та логіки мають бути принципи об'єктивності, науковості, історизму, поліваріантності, міждисциплінарності, світоглядного плюралізму, системності.

Мета викладання дисципліни: визначити сутність людини і навколишнього світу в їх всебічних зв'язках та відносинах, сформувати теоретичні засади філософського світогляду як системного погляду на світ і місце в ньому людини та навички застосування різних філософських методологічних підходів до аналізу сучасного життя, розв'язання його теоретичних та практичних проблем. Відповідно до мети визначаються основні **завдання** навчальної дисципліни:

- розкрити сутність та розвиток історико-філософського знання як об'єктивного процесу;
- дати цілісне уявлення про структуру та зміст філософського знання, його основні категорії;
- сприяти формуванню основних світоглядних цінностей та філософської культури мислення студентів.

Після вивчення дисципліни **студенти повинні знати:**

- основні філософські концепції видатних представників різних філософських шкіл, напрямків та течії в історії філософії в контексті розгляду основних проблем сучасної філософії;
- сутність філософського знання та зміст його основних розділів;
- основні філософські категорії.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- аналізувати та порівнювати різні теоретичні концепції в історії філософії;
- розкривати філософську сутність явищ та процесів природного та соціального буття;
- самостійно користуватися набутими філософськими знаннями, формулювати, логічно доводити та відстоювати свою думку;
- вільно оперувати різноманітними джерелами філософських знань, узагальнювати та робити висновки; (в процесі узагальнення та надання висновків спиратися на оригінальні філософські тексти)
- застосовувати філософські знання в професійній і громадській діяльності.

- використовувати основні положення, принципи і методи філософії та логіки при вирішенні складних соціальних та фахових завдань;
- виявляти логічні та світоглядні аспекти проблемних ситуацій у галузі професійної діяльності;
- аналізувати та вирішувати складні філософсько-етичні колізії, дилеми та ідеологічні конфлікти, що супроводжують професійну діяльність.

Місце навчальної дисципліни в освітньому процесі: дисципліна «Філософія» є складовою циклу професійної підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр». Дисципліна вивчається після історичних наук, передує вивченню «Соціології», «Політології» та «Релігієзнавства». Дисципліна розрахована на 180 годин, 6 кредитів за ЄКТС. Зокрема: лекції – 34 год., семінарські заняття – 34 год., самостійна робота – 112 год. Формою підсумкової атестації є екзамен.

ІІ. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Філософія», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідними освітньо-професійними програмами:

«Готельно-ресторанна справа» (ОС бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що ро риває зміст компетентності
Загальні компетентності		
ЗК01	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя	1-8
ЗК03	Здатність вчитися і оволодівати сучасними	1-9

	знаннями.	
ЗК06	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	1–7
ЗК07	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності	1-5
ЗК 09	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	1–9
Програмні результати навчання		
РН 19	Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості	1-9
РН 20	Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	1–7
РН 21	Розуміти і реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	1-5
РН 22	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми	1–9

ІІІ. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Філософія як світогляд і наука

Сутність та історичні типи світогляду. Філософія як теоретична основа світоглядного знання. Предмет та основні функції філософії. Сутність і характерні ознаки основних етапів становлення та розвитку філософії. Філософія як наука. і світогляд. Українська філософія та її специфіка. Значення філософії в сучасному світі.

Список рекомендованих джерел:

Основні: 1, 2 ,6, 7.
Додаткові: 13,14, 17, 18, 21.
Інтернет-ресурси: 25, 26, 29.

Тема 2. Філософське вчення про буття

Історико-філософські концепції онтології і метафізики. Становлення і розвиток філософського розуміння буття, субстанції, матерії та їх сучасна характеристика. Космологічна теорія «Великого вибуху». Гіпотеза «мультиверсуму». Моністичні, дуалістичні та плюралістичні засади буття. Істина, благо і краса як духовні атрибути буття. Субстанціональна визначеність буття. Матерія – структурно-універсальна визначеність буття. Рух – спосіб існування матерії. Форми руху матерії. Простір і час як форми буття матерії. Біологічний і соціальний виміри простору і часу. Час і вічність. Конечність і безкінечність.

Єдність, багатоманітність, просторово-часова безкінечність та багатовимірність світу. Картина світу як динамічна система. Антична і середньовічна картини світу. Новоєвропейська картина світу. Сучасна картина світу.

Список рекомендованих джерел:

Основні: **1, 2, 6, 7.**
Додаткові: **13,14,17,18, 21.**

Інтернет-ресурси: **25, 26, 29.**

Тема 3. Філософія людини

Людина як предмет філософських роздумів. Уявлення про походження, природу, сутність та існування людини в історико-філософських концепціях.

Сутність та багатовимірність людини. Біологічні, психологічні та соціокультурні детермінанти існування та розвитку людини. Поняття особистості та її типи. Індивід, індивідуальність та особистість. Передумови формування і розвитку особистості. Суспільне визнання і суспільна відповідальність особистості.

Соціально-діяльнісна сутність людини. Творчість як спосіб існування людини. Засади та критерії творчої діяльності. Свобода та творчість. Феномен відчуження в філософії людини.

Смисл, цінності та призначення людського існування. Духовність і душевність в особистісному бутті. Феномени любові та справедливості, смерті та безсмертя, щастя і страждання, провини і каяття в духовному досвіді людства. Святість, героїзм, геніальність як вищі орієнтири гуманістичної культури. Теоцентричний і антропоцентричний гуманізм. Всебічний розвиток особистості як гуманістичний ідеал. Трансгуманізм і «пост-людина».

Список рекомендованих джерел:

Основні: **1, 2, 6, 7.**
Додаткові: **13,14, 17,18, 19, 21.**
Інтернет-ресурси: **25, 26, 29.**

Тема 4. Філософія свідомості

Історико-філософські концепції свідомості. Основні засади та чинники виникнення, існування та розвитку свідомості. Відображення та його форми.

Сутність, форми та рівні свідомості. Властивості та функції свідомості. Активність свідомості. Свідомість і мислення. Взаємозв’язок свідомості, мови та спілкування. Свідомість і мозок.

Свідомість і самосвідомість. Рівні самосвідомості. Предметність і рефлексивність самосвідомості. Свідомість та несвідоме (підсвідоме).

Форми суспільної свідомості. Мораль. Право. Релігія. Мистецтво. Філософія. Суспільна психологія. Ідеологія.

Список рекомендованих джерел:

Основні: **1, 2, 6, 7.**
Додаткові: **13,14.17,18, 19, 21.**
Інтернет-ресурси: **25, 26, 29.**
.

Тема 5. Філософія пізнання

Пізнавальність світу в історико-філософських концепціях. Єдність мислення і буття.

Суб'єкт та об'єкт пізнання. Досвідно-практичні джерела пізнання. Сутність, структура та взаємозв'язок чуттєвого і раціонального пізнання. Розсудок і розум два рівні раціональності. Раціональне, ірраціональне та над-раціональне (містичне) в пізнавальній діяльності. Роль інтуїції в творчості і науковому пізнанні.

Пізнання як відображення та конструювання дійсності. Пізнання як творчість. Розуміння і пояснення у пізнавальному процесі.

Сутність та особливості наукового пізнання, його структура, рівні, форми та методи. Наукові парадигми. Знання та його структура. Знання і віра. Критерії знання. Специфіка природничого та гуманітарного знання. Істина як процес та мета пізнання. Критерій істинності пізнання.

Істина об'єктивна і суб'єктивна, абсолютна і відносна. Істина, хиба, ймовірність, модальність.

Список рекомендованих джерел:

Основні: **1, 2, 6, 7.**
Додаткові: **13,14.17,18, 19, 21.**
Інтернет-ресурси: **25, 26, 29.**

Тема 6. Філософська теорія розвитку

Ідея розвитку в історико-філософський думці. Поняття розвитку. Розвиток і саморозвиток. Діалектика і метафізика.

Сутність діалектики та її історико-філософськи форми. Поняття закону і закономірності. Ідеалістичне і матеріалістичне розуміння законів всезагального розвитку. Закон єдності та боротьби протилежностей. Закон взаємопереходу кількості та якості: якість, кількість, міра. Закон подвійного заперечення. Система категорій діалектики: сутність-явище, існування-буття, дійсність-реальність, зміст-форма, необхідність-свобода, причина-наслідок, всезагальне-одиничне. Принципи діалектики.

Методологічне значення законів та категорій діалектики у пізнанні соціально-економічних явищ і процесів. Критика діалектики.

Список рекомендованих джерел:

Основні: **1.2,6, 7.**
Додаткові: **13,14.17,18, 19, 21.**
Інтернет-ресурси: **25, 26, 29.**

Тема 7. Філософія суспільства та цивілізації

Основні концепції суспільства в історії філософії. Суспільство – як предмет філософського аналізу. Суспільство – система форм соціального життя, суспільних відносин, соціальних суб'єктів, соціальних інститутів.

Поняття функціонування та розвитку суспільства. Інформаційне суспільство. Розвиток суспільства як історичний процес. Об'єктивне і суб'єктивне, стихійне і свідоме в суспільній діяльності, їх історичний характер. Соціально-історичний детермінізм. Співвідношення детермінізму та свободи у суспільному розвитку. Суспільство та цивілізація. Історико-філософське тлумачення цивілізації. Сучасні філософські концепції цивілізації. Історичні типи цивілізацій. Сучасна світова цивілізація: характерні ознаки, особливості та протиріччя. Інформаційна доба у розвитку сучасної цивілізації. Поняття футурології. Основні футурологічні концепції майбутнього цивілізацій.

Список рекомендованих джерел:

Основні: **1, 2, 6, 7.**
Додаткові: **13,14.17,18, 21, 23.**
Інтернет-ресурси: **25, 26, 29.**

Тема 8. Філософія економіки

Відносини власності, виробництва, обміну, споживання як об'єкт філософського аналізу. Філософсько-методологічні засади теорії управління економікою. Цінність і вартість. Моральні основи та принципи ведення бізнесу.

Людиновимірна сутність економіки. Екоекономіка. Самодетермінація та самореалізація людини в економічному житті. Філософський аналіз мотиваційних засад економічної діяльності людини. Соціальний ресурс економічного розвитку.

Соціально-культурні детермінанти економічних відносин та економічної діяльності. Ідеологія та економічна теорія.

Економіка знань в сучасному інформаційному суспільстві. Філософські засади економічної глобалізації. Глобальний ринок. Сутність, походження, основні типи та шляхи вирішення глобальних проблем. Фундаментальні суперечності сучасної глобальної економіки.

Список рекомендованих джерел:

Основні: **1, 3, 5, 7.**
Додаткові: **10, 20.**
Інтернет-ресурси: **25, 26, 29.**

Тема 9. Філософія історії

Філософське розуміння історії. Смисл історії. Прогресивні та регресивні, лінійні та циклічні моделі історії. Всесвітньо-історичний процес і локальні культури. Філософія історії як «історія ідей». Утопія як ідеальний орієнтир історичного руху. Стародавні античні утопії. Ідеальна держава Платона. Середньовічні утопії «тисячолітнього царства». Утопії Т. Мора, Дж. Кампанелли, К. Маркса. Анти-утопії в філософсько-футурологічній літературі XX ст.

Список рекомендованих джерел:

***Основні*: 1, 6, 7.**
***Додаткові*: 24**
***Інтернет-ресурси*: 25, 26, 29.**

Тема 10. Філософія культури.

Філософське розуміння культури. Історико-філософськи концепції культури. Культура як матеріально-духовне та соціальне явище. Конкретно-історичні типи, форми та функції культури. Культура як світ символічних форм. Культура і мистецтво. Образ, символ, знак, метафора, симулякр. Культура – спосіб буття людини.

Субкультура та контркультура. Класична і некласична культура. Масова та елітарна культура. Національне та загальнолюдське в історії європейської культури. Мультикультуралізм та його наслідки. Соціальні інститути культури. Культура – форма ціннісної єдності історії. Віртуальна культура.

Список рекомендованих джерел:

***Основні*: 1, 6, 7.**
***Додаткові*: 24.**
***Інтернет-ресурси*: 25, 26, 29.**

Тема 10. Філософія моралі

Історія етичних вчень. Абсолютизм та релятивізм в етиці. Етика як теоретичне підґрунтя моралі. Природа, сутність та специфіка моралі. Моральна свідомість. Моральні норми та цінності. Поняття вищого блага. Абсолютні основи моралі. Гетерономна і автономна мораль. Людина як «міра речей». Формування моральної культури особистості. Філософія морального самовдосконалення. Моральний вибір. Поняття метафізичного і морального нігілізму. Професійна і прикладна етика. Евтаназія як етична проблема.

Список рекомендованих джерел:

***Основні*: 1, 2, 6, 7.**
***Додаткові*: 18.**
***Інтернет-ресурси*: 25, 26, 29.**

Тема 11. Філософія релігії

Історико-філософські концепції походження та існування релігії. Критичний та апологетичний підходи до визначення сутності та істинності релігії. Класифікація релігій. Сучасні філософсько-релігійні вчення. Релігієзнавчий і теологічний підходи до розуміння релігії. Філософсько-релігійна думка доби Середньовіччя. Діалог науки і релігії. Релігійний фундаменталізм. Екуменізм.

Науково-пізнавальні та світоглядні засади філософського аналізу релігії. Теїзм. Деїзм. Пантеїзм. Атеїзм. Проблема добра і зла в релігії. Теодицея. Філософське тлумачення свободи совісті. Толерантність.

Список рекомендованих джерел:

Основні: **1, 2, 6, 7.**
Додаткові: **10, 12.**
Інтернет-ресурси: **19, 26, 29.**

Тема 12. Філософія права.

Філософські підходи до розуміння права. Онтологія права. Сутність, природа і принципи права. Гносеологія права. Теорія і методологія пізнання правової реальності. Природне і позитивне право. Прецедентне право. Правова аксіологія. Правові цінності. Аномія. Правова культура і правове мислення. Правове поле. Справедливість і благо як об’єкт філософського аналізу. Проблема власності. Правова держава і демократичне суспільство.

Список рекомендованих джерел:

Основні: **1, 2, 8.**
Додаткові: **10, 12.**
Інтернет-ресурси: **10, 13, 17.**

III. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

№ пор.	Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
		всього годин/ кредитів	з них			
			Лекції	семінар-ські заняття/ МК	самостійна робота студентів	
1	***2***	***3***	***4***	***5***	***6***	***7***
1	Філософія як світогляд і наука	18	4	4	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
2	Філософське вчення про буття	12	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
3	Філософія людини	18	4	4	10	О, КТ, ТЗ, ЕК

4	Філософія свідомості	12	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
5	Філософія пізнання	18	4	4	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
6	Філософська теорія розвитку	18	2	2	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
7	Філософія суспільства та цивілізації	16	4	4	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
8	Філософія економіки	12	2	2	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
9	Філософія історії	8	2	2	4	О, КТ, ТЗ, ЕК
10	Філософія культури	6	2	2	2	О,КТ, ТЗ,ЕК
11	Філософія моралі	6	2	2	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
12	Філософія релігії	8	4	4	8	О, КТ, ТЗ, ЕК
13	Філософія права	6			6	КТ
	Модульний контроль					ККР
Разом		***180/6***	***34***	***34***	***112***	***Екзамен***

Скорочення:
О – опитування;
КТ – комп’ютерне тестування;
ТЗ – творче завдання;
ЕК – експрес-контроль;
ККР – комплексна контрольна робота.

IV. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.	Оціню-вання у балах
1	***2***	***3***	***4***
Зрозуміти духовно-творчу природу філософського знання його гуманістичну спрямованість. Засвоїти основні етапи становлення філософії як універсального типу знань про світ та людину.	**Тема 1. Філософія як світогляд і наука** **Лекція №1. Філософія в контексті історичних трансформацій світогляду.** **План лекції:** 1. Сутність та історичні типи світогляду. 2. Предмет, структура та основні функції філософії. **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2 ,6, 7. *Додаткова:* 13,14, 17, 18, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Лекція №2** **Сутність та характерні ознаки основних етапів становлення та розвитку філософської думки.** 1. Домодерна філософська думка: античність і середньовіччя. 2. Філософія Модерну і «проект Просвітництва» 3. Філософсько-світоглядні пошуки XIX-XX ст. **Семінар №1. Історія філософії у визначних постатях** План семінару. 1. Видатні давньогрецькі мислителі: Піфагор, Платон, Сократ, Аристотель (*підготувати презентації*).	**2** **2** **10**	**0–5**

	2. Провідні філософи Стародавнього Риму: Сенека, Епікур, Марк Аврелій (*підготувати презентації*). 3. Впливові філософи доби Просвітництва і романтизму: Вольтер, Руссо, Гете (*підготувати презентації.*) **Семінар № 2. Українська філософська традиція у визначних постатях.** 1. Українська «філософія серця»: Г. Сковорода і П. Юркевич (*підготувати презентації*) 2. Філософсько-релігійні мотиви у творчості М. В. Гоголя і Т. Г. Шевченка (*підготувати презентації)* 3. Світоглядні та естетичні пошуки І. Франка та Лесі Українки (*підготувати презентації*)	**2**	
Розуміти філософський зміст понять «буття», «матерія», «субстанція» в історії філософської думки. Засвоїти філософські категорії: рух, простір і час як універсальні форми мислення, пізнання і діяльності.	**Завдання для самостійної роботи** 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в опорному конспекті лекцій (ОКЛ) зміст 1 лекції 2. Уточнити визначення понять світогляд, магія, міфологія, релігія, філософія, логос та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Ільїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 36). 4. Ознайомитися з уривком праці П. Юркевича «Серце та його значення в духовному житті людини» та законспектувати основні його положення у робочий зошит (Філософія: хрестоматія). **5.** *Підготувати презентацію на тему «Філософія серця Б. Паскаля»***.**	**2** **10**	**0-5**

	Список рекомендованих джерел: *Основна:* 1, 2 ,6, 7. *Додаткова:* 13,14, 17, 18, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Тема 2. <u>Філософське вчення про буття.</u>** **Лекція. Онтологія і метафізика.** **План лекції:** 1. Проблема буття в історії філософії. 2. Структура буття та основні онтологічні категорії. **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 13,14,17,18, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Семінар. Проблема буття та її філософські інтерпретації** **План семінару:** 1. Матеріалістичне та ідеалістичне вчення про буття. 2. Простір, час і рух як форми буття матерії. 3. Стародавні та сучасні космологічні теорії. **Завдання для самостійної роботи** 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 2 лекції. 2.Уточнити визначення понять: онтологія, буття, субстанція, матерія, рух, розвиток, час, простір, свідомість та законспектувати їх в словник. 3.*Підготувати презентацію на тему «Андронний колайдер і гіпотеза Великого Вибуху».* 4. Законспектувати працю Аристотеля «Метафізика»		

	Список рекомендованих джерел: *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 13,14,17,18, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. .		
Розуміти основні проблеми походження та сутності людини. Знати визначальні чинники становлення людини як особистості.	**Тема 3. *Філософія людини*** **Лекція 1. Сутність і походження людини** **План лекції:** 1. Розвиток історико-філософських уявлень про людину. 2. Проблема антропосоціогенезу. **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 13,14, 17,18, 19, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Семінар 1. Основні напрямки філософії людини.** **План семінару:** 1. Людина у класичній філософії. 2. Концепція людини у романтизмі: український та європейський контекст. 3. Проблема людини у фокусі філософії життя та екзистенціалізму. **Лекція 2. Філософські проблеми людського буття** **План лекції** 1. Проблема смислу та цінностей людського буття 2. Свобода волі як філософська проблема. **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 13,14, 17,18, 19, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Семінар 2. Самовизначення і**	**2** **2** **2** **2**	**0–5** **0-5**

	самореалізація людини. **План семінару** 1. Індивід, індивідуальність, особистість як форми самовизначення людини. 2. Проблема смислу життя і смерті (за працею В. Франкла «Людина в пошуках смислу») 3. Роль і значення любові в процесі самореалізації особистості (за працею Е. Фромма «Мистецтво любові») **Завдання для самостійної роботи** 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 3 лекції. 2.Уточнити визначення понять філософська антропологія, людина, індивід, індивідуальність, особистість, відчуження, свобода, сваволя, смисл життя та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Ільїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 124). 4. Ознайомитися з завданням для творчої самостійної роботи (Філософія: навч. посіб. / М.О.Шкепу.-К.: КНТУ, 2010. - С. 287). 5. *Підготувати презентацію на тему «Едвард Сноуден: свобода як виклик системі»* **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 13,14, 17,18, 19, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29.	**10**	

Розуміти природу і структуру свідомості. Засвоїти співвідношення свідомості і самосвідомості.	**Тема 4.** ***<u>Філософія свідомості</u>*** **Лекція. Походження і природа свідомості** **План лекції:** 1. Історико-філософські концепції свідомості. 2. Походження та сутність свідомості. 3. Свідомість і несвідоме. **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 13,14.17,18, 19, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Семінар. Свідомість як відображення.** **План семінару:** 1. Відображення та його форми. 2. Структура, форми та рівні свідомості. 3. Свідомість і самосвідомість. **Завдання для самостійної роботи** 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 4 лекції. 2. Уточнити визначення понять	**2** **2** **10**	**0–5**

	свідомість, мислення, мова, самосвідомість, рефлексія, відображення та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Ільїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 151). 4.Ознайомитися з завданням для творчої самостійної роботи (Філософія: навч. посіб. / М.О.Шкепу.- К.: КНТУ, 2010. - С. 287). 5. *Підготувати презентацію на тему «Проблеми мозку у творчості академіка Н. П. Бехтєревої»* **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 13,14.17,18, 19, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. .		
Розуміти сутність та структуру пізнавального процесу. Знати методи наукового пізнання та форми знань.	**Тема 5. *Філософія пізнання*** **Лекція 1. Пізнання як філософська проблема.** **План лекції** 1. Історико-філософський генезис теорії пізнання. 2. Чуттєве і раціональне пізнання. 3. Сучасна теорія пізнання. 4.Істина як процес і мета пізнання. **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 13, 14, 17, 18, 19, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Семінар 1. Особливості пізнавального процесу.** **План семінару** 1. Сутність, структура та взаємозв'язок чуттєвого та	**2** **2**	**0–5**

	раціонального рівнів пізнання 2. Розсудок та розум – два рівня раціональності. 3. Істина як процес і мета пізнання. Історична і практична природа істини. **Лекція 2. Наукове пізнання.** **План лекції:** 1. Теорія і методологія наукового пізнання. 2. Наукове знання: сутність, структура та форми. **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 13, 14, 17, 18, 19, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Семінар 2. Сутність та методологія наукового дослідження.** **План семінару:** 1. Сутність, структура та основні рівні наукового пізнання. 2. Форми наукового знання. 3. Методи наукового дослідження. **Завдання для самостійної роботи** 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 5 лекції. 2. Уточнити визначення понять гносеологія, агностицизм, емпіризм, сенсуалізм, софістика, раціоналізм, формальна логіка, діалектична логіка, індукція, дедукція, аналіз, синтез, узагальнення, моделювання, ірраціоналізм, догматизм, істина, практика та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Ільїн В.В., Кулагін	**2** **2** **8**	**0-5**

	Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 187). 4. *Підготувати презентацію на тему «Життя і творчість І. Канта»* 5.Законспектувати працю Р.Декарта «Міркування про метод». **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 13, 14, 17, 18, 19, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29.		
Розуміти діалектику як універсальну теорію розвитку природи, суспільства і мислення. Знати зміст принципів, законів та категорій діалектики.	**Тема 6. *<u>Філософія розвитку</u>*** **Лекція. Діалектика як філософська наука** **План лекції** 1. Сутність діалектики та її історико-філософські форми. 2. Принципи діалектики. 3. Категорії діалектики **Список рекомендованих джерел** *Основна:* 1.2,6, 7. *Додаткова:* 13,14.17,18, 19, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Семінар. Характерні особливості діалектичного погляду на світ.** **План семінару:** *1.* Закони діалектики. *2.* Форми суперечностей та способи їх розв'язання. Суперечність як рушійна сила розвитку. *3.* Діалектика, метафізика, софістика та еклектика як методи філософування **Завдання для самостійної роботи** 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 6 лекції.	**2** **2**	**0-5** **0–5**

	2. Уточнити визначення понять діалектика, принцип, закон, категорія, метафізика, суперечність, міра, кількість, якість, заперечення, синергетика, еклектика, догматизм, релятивізм, софістика та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з завданням для творчої самостійної роботи (Філософія: навч. посіб. / М.О.Шкепу.- К.: КНТУ, 2010. - С. 309). 4.*Підготувати презентацію на тему «Життя і творчість Сократа»*. **Список рекомендованих джерел** *Основна:* 1.2,6, 7. *Додаткова:* 13,14.17,18, 19, 21. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29.		
Знати основні філософські концепції суспільства та особливості філософського тлумачення його сутності. Розуміти інформаційне суспільство як етап розвитку суспільно-історичного процесу.	**Тема 7. *<u>Філософія суспільства і цивілізації</u>*** **Лекція 1. Суспільство, його сутність та структура** **План лекції:** 1. Основні концепції суспільства в історії філософії. 2. Суспільство як система. Підходи до аналізу структури суспільства. 3. Суспільство як цивілізація. Філософські концепції цивілізації. **Список рекомендованих джерел** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:*.13,14.17,18, 21, 23. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Лекція 2. Періодізація суспільно-історичного процесу** 1. Доіндустріальна цивілізація: її	**2** **2**	**0–5**

	структура та соціальні інститути. 2. Індустріальна цивілізація та поява капіталізму 3. Пост-індустріальна цивілізація: основні риси та тенденції розвитку **Семінар 1. Основні концепції цивілізації.** **План семінару:** 1. Концепція виникнення та розвитку цивілізацій О. Шпенглера та А. Тойнбі (підготувати презентації) 2. Концепція цивілізацій П. Сорокіна і М. Данилевського (підготувати презентації). 2. Історія як протиставлення і конфлікт цивілізацій: «Схід» і «Захід», «Суша» та «Море», локальні та глобальні цивілізації. **Семінар 2. Актуальні цивілізаційні проблеми.** **План семінару.** 1. Доповіді «Римського клубу» про перспективи розвитку світової цивілізації (підготувати презентації) 2. Філософські та геополітичні концепції сучасного цивілізаційного розвитку: С. Хантінгтон, Ф. Фукуяма, З.Бжезінський (підготувати презентації) 3. Особливості пост-індустріального суспільства: західний досвід і перспективи України. **Завдання для самостійної роботи** 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з	**8**	

	рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 7 лекції. 2. Уточнити визначення понять суспільство, система, суспільні відносини, класи, соціальна стратифікація, історичні типи суспільства та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Ільїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 217) 4. *Підготувати презентацію на тему «Знамениті філософські утопії: Платон, Томас Мор, Карл Маркс»* **Список рекомендованих джерел** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:*.13,14.17,18, 21, 23. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29.		
Розуміти специфіку застосування філософської методології до аналізу економічної теорії та практики економічного життя суспільства..	**Тема 8. *<u>Філософія економіки</u>*** **Лекція. Філософські аспекти глобальної економіки** **План лекції** 1. Філософсько-методологічні засади економічної теорії і практики. **2.** Людиновимірна сутність економіки. 3. Філософські засади глобалізації та «світового ринку». **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 3, 5, 7. *Додаткова:* 10, 20. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29. **Семінар. Сучасні економічні проблеми та їх філософський аналіз.** **План семінару**	**2** **2**	**0–5**

	1. Відносини власності, виробництва і споживання як об'єкт філософського аналізу. 2. Передбачення і прогнозування у подоланні кризових явищ глобалізації та анти-глобалізації. 3. Феномен «крипто-валюти» та його перспективи. **Завдання для самостійної роботи** 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 8 лекції. 2. Уточнити визначення понять праця, капітал, гроші, вартість, товар, додаткова вартість, економіка знань, екоекономіка, економічні проблеми сучасності, глобалізація, анти глобалізація, крипто-валюта та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Ільїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 370). 4. *Підготувати презентацію на тему «Карл Маркс та його праця «Капітал».* **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 3, 5, 7. *Додаткова:* 10, 20. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29.	**8**	
Розуміти сутність філософського осмислення культури, її типи й види. Знати місце і роль культури у розвитку людини	**Тема 9. *Філософія історії*** **Лекція. Логіка і смисл всесвітньо-історичного культурного процесу.** **План лекції:** 1. Філософія історії як напрям філософських досліджень.	**2**	

та суспільства.	**2.** Основні підходи до визначення смислу і мети історичного процесу. Моделі історичного часу. **Список рекомендованих джерел:** *Основна*: 1, 6, 7. *Додаткова*: 24 *Інтернет-ресурси*: 25, 26, 29. **Семінар. Філософські утопії як ідеальні орієнтири історичного руху.** **План семінару.** 1. Ідеальна держава Платона (підготувати презентацію) 2. Утопії Т. Мора і Дж. Кампанелли (підготувати презентацію) 3. Утопія К. Маркса (підготувати презентацію) 4. Анти-утопії в філософсько-футурологічних романах Дж. Оруелла «1984» та «Скотний двір» (підготувати презентацію) **Завдання для самостійної роботи:** 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 9 лекції. 2. Уточнити визначення понять філософія історії, історичний час, прогрес, регрес, всесвітня історія та законспектувати їх в словник. 3. Підготувати презентації на тему: погляди на філософію історію К. Маркса» **Тема 10. Філософія культури.** **Лекція. Світоглядні домінанти та орієнтири світової культури** **План лекції.** 1. Філософські підходи до	**2** **6**	**0–5**

	розуміння культури. 2. Вищі гуманістичні орієнтири культури: герой, геній, святий, мудрець. 3. Раціональне та ірраціональне в культурі: З. Ніцше, Ф. Достоєвський, З. Фрейд, К. Юнг. **Семінар. Моральні та екзистенційні проблеми контр-культури та субкультури.** **План семінару** 1. Нігілізм та анархізм в європейській культурі. 2. Фундаменталізм та проблема суїциду в сучасних культурних практиках. 3. Філософський аналіз проблеми бунту (за книгою А. Камю «Бунтуюча людина») **Завдання для самостійної роботи** 1. Підготуватися до обговорення питань семінару, ознайомитися з рекомендованою літературою, відпрацювати в ОКЛ зміст 10 лекції. 2. Уточнити визначення понять культура, матеріальна культура, духовна культура, контркультура, психоделічна культура, цінності, нігілізм, бунт, та законспектувати їх в словник. 3. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Ільїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 277). 4. *Підготувати презентацію на тему «Молодіжні протестні рухи: світовий та вітчизняний досвід»* **Список рекомендованих джерел:**		

	Основна: 1, 6, 7. *Додаткова*: 24 *Інтернет-ресурси*: 25, 26, 29.		
Розуміти сутність філософського тлумачення моралі.. Знати основні етичні концепції в історії філософської думки та їх сучасну інтерпретацію.	**Тема 11. *Філософія моралі*** **Лекція. Етика: історія, теорія, практика.** **План лекції:** 1. Етика як філософська наука: коло проблем та основні підходи. 2. Фундаментальні категорії моральної свідомості. **Список рекомендованих джерел:** *Основна*: 1, 2, 6, 7. *Додаткова*: 18. *Інтернет-ресурси*: 25, 26, 29. **Семінар. Історія етичних вчень.** **План семінару:** 1. Етичні погляди Аристотеля. 2. Етичні погляди стоїків та епікурейців. 3. Етичні погляди слов'янських релігійних мислителів (Г. Сковорода, П. Юркевич, М. Бердяєв, В. Соловйов) **Завдання для самостійного вивчення:** 1. Ознайомитися з рекомендованою літературою за планом. 2. Підготуватися до письмової роботи за основними питаннями теми: 2.1.Етичні концепції в історії філософської думки . 2.2. Природа, сутність та специфіка моралі. 2.3 Цінності та моральна культура особистості.. 2.4. Моральний нігілізм та його прояви	2 2 8	0-5

	у сучасному суспільстві. 3. Уточнити визначення понять мораль, норма, ціннісна орієнтація, загальнолюдські цінності, добро, краса, прекрасне, благо, справедливість, свобода, творчість та законспектувати їх в словник. 4. *Підготувати презентацію на тему «Аристотель - засновник етики»* **Список рекомендованих джерел:** *Основна*: 1, 2, 6, 7. *Додаткова*: 18. *Інтернет-ресурси*: 25, 26, 29.		
Розуміти співвідношення релігії та філософії, сутність антиномії віри та розуму. Знати основні світові релігійні конфесії та світоглядні засади релігійного життя.	**Тема 12. *Філософія релігії*** **Лекція 1. Релігія у фокусі філософських досліджень.** **План лекції.** 1. Походження та класифікація релігій. 2. Сутнісні характеристики релігії. Основні філософсько-релігійні системи. **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 10, 12. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29 **Семінар 1. Історія релігійних вірувань.** **План семінару:** 1. Первісні вірування: анімізм, тотемізм, шаманізм. 2. Іудео-християнство як фундамент європейської цивілізації 3. Особливості ісламської філософії 4. Буддизм як філософсько-релігійна течія. **Лекція 2. Філософсько-релігійна думка Середньовіччя.**	2 2 2	0–5

	План лекції: 1. Характерні особливості середньовічної релігійної філософії 2. Загальна характеристика патристики. 3. Філософсько-релігійні проблеми схоластики. **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 10, 12. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29 **Семінар 2. Філософські проблеми патристики і схоластики** **План семінару:** 1. Життя і творча спадщина Святого Августина. 2. Характерні особливості філософсько-теологічної думки Фоми Аквінського 3. Середньовічні докази існування Бога. **Завдання для самостійного вивчення:** 1. Ознайомитися з рекомендованою літературою за планом. 2. Підготуватися до письмової самостійної роботи за основними питаннями теми: 2.1 Історико-філософські концепції походження та існування релігії. 2.2 Сучасні філософсько-релігійні вчення. 2.3. Світоглядні засади філософського тлумачення релігії. 2.4 Філософське розуміння свободи совісті. 2.5 Критичний та апологетичний підходи до визначення сутності релігії. 3. Уточнити визначення понять релігія, релігійна філософія, релігійна	2 8	

	свідомість, теологія, екуменізм, соборність та законспектувати їх в словник. 4. Ознайомитися з проблемним завданням та висловити свою думку (Філософія: підр./Ільїн В.В., Кулагін Ю.І., Ч.2.- К. «Альтерпрес», 2002. - С. 341). 5. *Підготувати презентацію на тему «Небесна ангельська ієрархія Діонісія Ареопагіта».* **Список рекомендованих джерел:** *Основна:* 1, 2, 6, 7. *Додаткова:* 10, 12. *Інтернет-ресурси:* 25, 26, 29.		
Знати філософські концепції та історичні типи цивілізації. Розуміти основні причини та зміст глобальних проблем людства, засоби та механізми їх подолання.	**Тема 13. *<u>Філософія права</u>*** Завдання для самостійного вивчення: 1. Опрацювати рекомендовану літературу. 2. Підготуватися до письмової роботи за такими питаннями: 2.1. Філософські підходи до розуміння права. Сутність, природа і принципи права. 2.2. Теорія і методологія пізнання правової реальності. Природне і позитивне право. 2.3. Правова аксіологія. Правові цінності. 2.4. Правова культура і правове мислення. 2.5. Правова держава і демократичне суспільство. 3. Законспектувати працю Аристотеля «Політика». 4. *Підготувати презентацію на тему «Громадянське суспільство і правова держава».* **Список рекомендованих джерел:**	6	0-5

	Основна: 1, 2, 8. *Додаткова:* 10, 12. *Інтернет-ресурси:* 10, 13, 17		
		180	**100**

* *Курсивом визначено інтерактивні завдання з навчальної дисципліни «Філософія»*

V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА**

1. *Ільїн В.В., Кулагін Ю.І. Філософія: Підручник в 2 ч. – Ч.І. Історія розвитку філософської думки. – К.: Альтерпрес, 2002. – 464 с.; Ч.ІІ. Актуальні проблеми сучасності. – К.: Альтерпрес, 2002. – 480 с.*
2. *Валуйский О.О. Практикум з філософії. – К.: ВЦ КНТЕУ, 2003. – 243 с.*
3. *Мазараки А.А., Ильин В.В. Философия денег. – К., 2004. – 718 с.*
4. *Мазараки А.А. Торговля. Деньги. Менталитет. – К., 2006. – 632 с.*
5. *Философия экономики: Учебное пособие для Высш. учебн. заведений// Отв. ред. С.В. Синяков – К. Альтерпрес, 2000.- 384 с.*
6. *Хрестоматія. Філософія: Навч. Посіб. – К.: КНТЕУ, 2010. – 130 с.*
7. *Шкепу М.О. Філософія. Навчальний посібник. – К.: КНТЕУ, 2010. – 347 с.*
8. Жеребкін В.Є. Логіка: підручник / Жеребкін В.Є. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2006. – 255 с.
9. *Ляхвацька О.М. Логіка. Практикум: Навч. посібник /. Ляхвацька О.М. – К. : Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2006. – 206 с.*

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА**

10. Болховітінова О.Ю., Волощенко Л.Ю., Кваснюк Б.Є. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України / За ред. В.М. Гейця, В.П. Семиноженка, Б.Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. – 556 с.
11. Буряк П.Ю., Гупало О.Г. Європейська інтеграція і глобальні проблеми сучасності: Навч. посіб. – К.: Хай-Тек Прес, 2007. – 336 с.
12. Всемирная энциклопедия: Философия XX век / Гл. науч. ред. и сост. А.А. Грицанов. – Мн.: Харвест, Современный литератор, 2002. – 976 с.
13. Вандишев В.М. Філософія. Екскурс в історію вчень і понять: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2006. – 474 с.
14. *Горлач М.І., Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Требін М.П. Основи філософських знань: Філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 1028 с.*
15. *Губерський Л.В., Надольний І.Ф., Розумний В.П. Філософія: Навч. посіб. – К.: Вікар, 2006. – 455 с.*
16. Діденко В.Ф. Філософія: ескізи для самопідготовки. Навч. посіб. – К.: Київ. ун-т, 2006. – 208 с.

17. *Касьян В.І. Філософія. Відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006 – 407 с.*
18. Кремень В.Г., Ільїн В.В. Філософія: Логос, Софія, Розум: Підручник. – К.: Книга, 2006. – 432 с.
19. Мозкова Н.Г. Логіка: Навч. посіб. / Мозкова Н.Г – К. : Каравела, 2007. – 248 с.
20. Морозов А.Ю. Інтуїція в пошуках добра. Монографія – К., Логос, 2013. – 416.
21. Петрушенко В.Л. Філософія: Підручник. – Л.: Магнолія 2006, 2008. – 505 с.
22. Подольська Є.А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство: Навч. посіб. – К.: ЦЕЛ, Інкос, 2006. – 632 с.
23. Причепій Є.М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: Підручник. – К.: Академвидав, 2009. – 592 с.
24. Стельмах В.С., Смовженко Т.С., Скринник З.С. Гроші-людина-соціум: параметри взаємин: Навч. посіб. – Л.: ЛБІ НБУ, 2006. – 416 с.
25. Титов В.Д. Логіка: підручник для студентів вищих навчальних закладів / В.Д. Титов, С.Д. Цалін, О.П. Невельська-Гордєєва та ін.; За заг. ред. проф. В.Д. Титова. – Х. : Право, 2005. 208 с.
26. *Філософський енциклопедичний словник / Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України. – К.: Ґенеза, 2002.*
27. Філософська думка в Україні: Бібліогр. слов. / В.С. Горський, М.Л. Ткачук, В.М. Нічик та ін. – К.: Пульсари, 2002. – 244 с.
28. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М., Республика, 1991. – 380 с.
29. Фромм Э. Иметь или быть? – М., 1993. – 396 с.
30. Фромм Э. Искусство любви. – М., 1998. – 210 с.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

31. http://www.philosophy.ua Сайт Українського філософського фонду
32. http://www.philsci.univ.kiev.ua (бібліотека факультету філософії Київського національного університету ім. Тараса Шевченко)
33. http://www.psylib.kiev.ua (Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.)
34. http://religstudies.org.ua/main.php (Сайт “Релігієзнавство в Україні” Української асоціації релігієзнавців)

35. http://www.uct.kiev.ua/~sofi/ (Центр практичної філософії).
36. http://www.nd.edu/Departments/Maritain/ndjmc.htm (сайт, присвячений творчості Жака Марітена)

***Курсивом визначено джерела та літературу, яка наявна в бібліотеці КНТЕУ.*

Додаток 1

Кафедра
філософії, соціології та політології

Першому проректору з
науково-педагогічної
роботи КНТЕУ
Притульській Н.В.

01.09.2021 №112

СЛУЖБОВА ЗАПИСКА

Шановна Наталіє Володимирівно!

Прошу Вашого дозволу актуалізувати програму та робочу програму дисципліни «Філософія» для здобувачів ОС «бакалавр», спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», яка відповідає загальним компетентностям та програмним результатам даної спеціальності.

Програма дисципліни «Філософія» була затверджена Вченою радою КНТЕУ 25.10.2018 р. для усіх спеціальностей.

Кількість годин та кредити співпадають (загальний обсяг 180 год. (6 кредитів ЄКТС)).

Погодження гаранта, тематичний план та результати вивчення дисципліни додаються.

Завідувач кафедри **А.А. Кравченко**

Додаток 2

РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

✓ *Готельно-ресторанна справа (ОС бакалавр), 2021 р.*

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності за освітньою програмою		
ЗК01	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.	1-13
ЗК03	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	1-13
ЗК06	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	1-13
ЗК07	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	1-13
ЗК09	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	1-13
Програмні результати навчання за освітньою програмою		
РН19	Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості	1-13
РН20	Розуміти вимоги до діяльності за	1-13

	спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.	
РН21	Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	1-13
РН22	Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми	1 – 13

Результати навчання (компетентності)	

Додаток 3